

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Współczesne orientacje w religioznawstwie I , PG_00200710						
Kierunek studiów	Religioznawstwo (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu			2026/2027		
Poziom kształcenia	II stopnia	Grupa zajęć			Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów		
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji			na uczelni		
Rok studiów	1	Język wykładowy			polski		
Semestr studiów	1	Liczba punktów ECTS			3.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia			zaliczenie		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Historyczny -> Instytut Antropologii -> Zakład Studiów nad Religią						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr Andrzej Migda				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		2.0		43.0	75
Cel przedmiotu	<p>Kurs ma na celu zapoznanie studentów ze współczesnymi kierunkami badań nad religią, uwzględniającymi różne perspektywy teoretyczne, metodologiczne i podejścia stosowane w religioznawstwie. Uczestnicy zapoznają się z aktualnymi teoriami religii oraz ich zastosowaniem w analizie bieżących zjawisk o charakterze religijnym i społecznym w różnych kontekstach kulturowych. Podczas kursu studenci będą analizować religię (religijność, duchowość) jako zjawisko podlegające ciągłym przemianom, kształtowane m.in. przez rozwój naukowo-technologiczny, zmiany ekonomiczne, globalizację i wzmożone kontakty międzykulturowe. Poprzez omówienie wybranych koncepcji religii oraz badanie konkretnych przykładów zjawisk religijnych i społecznych, zajęcia pozwolą zrozumieć dynamikę współczesnej religijności. Dzięki połączeniu teorii z analizą praktycznych przypadków kurs umożliwi studentom krytyczną refleksję nad rolą religii w dzisiejszym zglobalizowanym świecie.</p>						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[RELMU2_W08] Ma szeroką znajomość i rozumie specyfikę przedmiotowej i metodologicznej religioznawstwa oraz jego relacji do innych nauk	K_W06 wszechstronnie zna i orientuje się w stopniu zaawansowanym w głównych stanowiskach teoretycznych we współczesnym religioznawstwie	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja
	[RELMU2_W02] Zna zaawansowaną terminologię religioznawczą w języku polskim	K2_U05 pisze eseje i opracowania monograficzne na podstawie samodzielnie dobranej literatury, uwzględniając współczesny stan wiedzy w zakresie religioznawstwa.	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja
	[RELMU2_K01] Zna zakres posiadanej przez siebie wiedzy i posiadanych umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się i rozwoju zawodowego	K_W08 ma szeroką znajomości i rozumie specyfikę przedmiotowej i metodologicznej religioznawstwa oraz jego relacji do innych nauk	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja [SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[RELMU2_U02] Samodzielnie zdobywa wiedzę i poszerza umiejętności krytycznego myślenia	K2_U02 samodzielnie zdobywa wiedzę i poszerza umiejętności krytycznego myślenia	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SU8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
[RELMU2_U05] Pisze eseje/prezentację multimedialną i opracowania monograficzne na podstawie samodzielnie dobranej literatury, uwzględniając współczesny stan wiedzy w zakresie religioznawstwa	K_W02 zna zaawansowaną terminologię religioznawczą w języku polskim	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/diskusja [SU2] prezentacja/projekt/referat/raport [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny	
Treści przedmiotu	Wprowadzenie do współczesnego religioznawstwa; Kluczowe teorie i metodologie we współczesnych badaniach nad religią; Religia jako doświadczenie sacrum; Teorie sekularyzacji i desekularyzacji; Nowe ruchy religijne i duchowość pozainstytucjonalna; Religia w kontekście kulturowym; Religijność a umysł: perspektywa kognitywna; Doświadczenia mistyczne a neurobiologia; Hybrydyzacja i globalizacja wierzeń; Wirtualne rytuały i wspólnoty online; Cyfrowa duchowość (religia w mediach społecznościowych, AI a wiara); Fundamentalizmy religijne i radykalizacja; Konflikty i dialog międzyreligijny; Etyka badań nad religią wyzwania w pracy terenowej; Badania jakościowe (wywiady, obserwacja uczestnicząca).		
Wymagania wstępne i dodatkowe			
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	wypowiedź ustna	55.0%	55.0%
	projekt na zaliczenie kursu	45.0%	45.0%
Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu). TYLKO wybrane fragmenty wskazane w trakcie zajęć: <ul style="list-style-type: none"> Sikora T., Użycie substancji halucynogennych a religia. Perspektywy badawcze na przykładzie zagadnień rytuału i symbolizacji, Kraków 1999. Sikora T., EUOI. Studia z symbolizmu i metaforyzacji katoptrycznej, Kraków 2004. Czeremski M., Struktura mitów. W stronę metonimii, Kraków 2009. Czeremski M., Sadowski J., Mit i utopia, Kraków 2012. Czeremski M., Mit - umysł rzeczywistość. Kognitywne uwarunkowania archaicznych form narracyjnych na przykładzie mitu, Poznańskie Studia Polonistyczne. Seria Literacka 2018 t. 34 (54): Pisarze i mózg, s. 163-184. Czeremski M. Pożegnanie z kultem gwiazd. Claude Lévi-Strauss a religioznawstwo Zeszyty Etnologii Wrocławskiej 2011 t. 14-15 nr 1-2, s. 143-160. Eliade, M., Sacrum a profanum. O istocie sfery religijnej, tł. B. Baran, Warszawa 2008. Eliade, M., Sacrum, mit, historia, Warszawa 1974. Migda A, Mistycyzm pentekostalny, Kraków 2013. Szyjewski A., Etnologia religii, Nomos, Kraków 2001. Szyjewski A., Od Valinoru do Mordoru; świat mitu a religia w dziele Tolkiena, M, Kraków 2004. Berger P., Święty baldachim. Elementy socjologicznej teorii religii, przeł. W. Kurdziel, Kraków 2005. Casanova J., Religie publiczne w nowoczesnym świecie, Kraków 2005. Hervieu-Leger D., Religia jako pamięć, Kraków 2007. Poniatowski, Z., Wstęp do religioznawstwa, Warszawa 1961. Luckmann T., Niewidzialna religia, Kraków 2006. Taylor Ch., Oblicza religii dziś, Kraków 2002. 	

	Uzupełniająca lista lektur	<p>Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu). TYLKO wybrane fragmenty wskazane w trakcie zajęć:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przybył-Sadowska E., Naturalne metody stymulacji doświadczenia ekstazy w praktykach prawosławnych hezychastów, <i>Studia Religioznawcze</i>, 2011, t. 44, 121-133. • Słownik religii, red. naukowa: Zbigniew Pasek, Elżbieta Przybył-Sadowska, Kraków 2010. • Sacha M., Od emocji do religijnej ekstazy. O pewnym szczególnym sposobie konstituowania religijnych światów. <i>Nomos. Kwartalnik Religioznawczy</i>, 2011, 75/76, s. 117-130. • Rusecki, M., Geneza religii, w <i>Religia w świecie współczesnym. Zarys problematyki religioznawczej</i>, red. H. Zimoń (Studia Religioznawcze, 1), Lublin 2001, 71-88. • Waardenburg, J., <i>Religie i religia. Systematyczne wprowadzenie do religioznawstwa</i>, tł. A. Bronk, Warszawa 1991.
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	<ul style="list-style-type: none"> • Współczesne kierunki badań nad religią różnorodne perspektywy teoretyczne i metodologiczne w religioznawstwie. • Aktualne teorie religii ich zastosowanie w analizie zjawisk religijnych i społecznych w różnych kontekstach kulturowych. • Religia jako dynamiczne zjawisko wpływ nauki, technologii, globalizacji i przemian ekonomiczno-społecznych na religijność. • Teorie sekularyzacji i desekularyzacji przemiany religijności w nowoczesnym świecie. • Nowe ruchy religijne i duchowość pozainstytucjonalna alternatywne formy religijności. • Religia a kultura analiza wierzeń w kontekście kulturowym, hybrydyzacja i globalizacja. • Kognitywne i neurobiologiczne podejście do religii doświadczenia mistyczne, umysł a wiara. • Religia w świecie cyfrowym wirtualne rytuały, społeczności online, AI a duchowość. • Fundamentalizmy i radykalizacja konflikty religijne oraz dialog międzyreligijny. • Metodologia badań religioznawczych etyka badań, metody jakościowe (wywiady, obserwacja uczestnicząca) 	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.